

FIȘA DISCIPLINEI

Stat, societate, cultură în lumea medievală (seminar special) Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Departamentul de istorie medievală, premodernă și istoria artei
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Istorie
1.7. Forma de învățământ	Învățământ la distanță

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Stat, societate, cultură în lumea medievală (seminar special)				Codul disciplinei	HLX0013	
2.2. Titularul activităților de curs – Coordonatorul de disciplină				-				
2.3. Titularul activităților de seminar / laborator / proiect – tutorele				Conf. univ. dr. Radu Mârza				
2.4. Anul de studiu	III	2.5. Semestrul	VI	2.6. Tipul de evaluare	Col.	2.7. Regimul disciplinei	Conținut	Felul disciplinei DF
								Discipl. oblig.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână – forma cu frecvență	2	din care: 3.2. curs	2	2	-		3.3. seminar/ laborator/ proiect	—	
3.4. Total ore pe semestru – forma Învățământ la distanță	1 2 5	din care: 3.5. SI	97	AI=Nr. ore curs IF x nr. săptămâni	14		3.6. AT + TC + AA	14	
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)								97	ore
3.5.1. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)								35	
3.5.2. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren									35
3.5.3. Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri									20
3.5.4. Tutoriat (consiliere profesională)									2
3.5.5. Examinări									2
3.5.6. Alte activități									3
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)									
3.8. Total ore pe semestru (număr ECTS x 25 de ore)									
3.9. Numărul de credite	4								

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	-
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului/proiectului	Platforma MsTeams a UBB. Folosirea unui calculator cu videoproiector, tablă inteligentă, pentru vizualizarea unor documente, imagini, hărți digitalizate, cărți și articole pdf.

6. Competențe

6.1 Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	Regăsirea informației despre trecutul istoric. - Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara izvoarelor. - Prezentarea orală și scrisă, în limba programului de studii și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate. - Prezentarea orală (cu suport tehnic vizual) și scrisă a unui fapt istoric oarecare, în condiții prestabilite. - Utilizarea la un nivel de bază a metodelor specifice unei științe auxiliare a istoriei (paleografie chirilică/slavă/latină etc., epigrafie). - Utilizarea conceptelor și a metodelor de bază ale cel puțin unei alte științe sociale sau umaniste, sau ale unei discipline de graniță între istorie și alte științe (sociologia, antropologia, istoria artei, economia, psihologia, filozofia etc.). - Producerea punctuală a unor noi cunoștințe istorice pe baza cunoașterii aprofundate a unei epoci și/sau a unor probleme istorice de complexitate medie.
Competențe transversale	Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului. - Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup și de muncă eficientă în echipă, cu asumarea de roluri diverse. - Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.

6.2 Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul cunoaște momentele principale ale istoriei slavilor în relație cu istoria spațiului românesc, teorii și concepte, marile procese istorice, realități geografice și statale, personalitățile istorice, autorii reprezentativi.
Aptitudini	Studentul este capabil să identifice cronologic anumite momente istorice sau personalități și să facă asocieri între acestea și spațiul geografic est- și sud-est-european și românesc. Poate identifica și defini conceptele și teoriile fundamentale ale istoriei slavilor
Responsabilități și autonomie	Studentul are capacitatea de a înțelege textul unei cărți sau a unui articol de specialitate, poate parcurge și înțelege surse istorice. Poate construi prelegeri de specialitate, dar poate folosi cunoștințele și aptitudinile dobândite și alte contexte profesionale.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general al disciplinei	Familiarizarea cu istoria slavilor și a legăturilor slavo-române din evul mediu și până în zorii epocii moderne.
7.2. Obiectivele specifice	Familiarizarea cu procese istorice care se petrec în lumea slavă. Înțelegerea contextului istoric, geografic și cultural în care se desfășoară istoria românilor: Europa de Răsărit și de Sud-Est, Balcanii, Imperiul Bizantin. Înțelegerea importanței slavilor pentru istoria românilor. Înțelegerea procesului complex de formare al poporului, limbii și culturii române în evul mediu și până în zorii epocii moderne și a consecințelor

acestor procese până în prezent.

8. Conținuturi curs și seminar

8.1. AI, SI	Metode de predare	Observații
1.		
2.		
8.3. TC	Metode de transmitere a informației	Observații
1. Introducere. Terminologie. Definiții	Prelegere combinată cu discuții interactive, prezentare powerpoint, folosirea de surse istorice, cartografice, imagini	
2. Istoria slavisticii în Europa și România	-//-	
3. Intrarea slavilor în istoria europeană (1). Teorii privind originea slavilor. Migrația și așezarea slavilor în spațiul central-, est- și sud-est-european	-//-	
4. Intrarea slavilor în istoria europeană (2). Organizarea primelor state medievale. Istoria popoarelor slave	-//-	
5. Intrarea slavilor în istoria europeană (3). Procesul de creștinare. Prezentări de referate	-//-	
6. Slavii în spațiul românesc (1). Perspectiva arheologică	-//-	
7. Slavii în spațiul românesc (2). Perspectiva lingvistică	-//-	
8. Slavii în spațiul românesc (3). Perspectiva culturală. Slavonismul cultural	-//-	
9. Raporturi culturale româno-slave. Slavonismul ca parte a culturii medievale și premoderne românești. Prezentări de referate	-//-	
10. Legăturile istorice cu spațiul sud-slav. Prezentări de referate	-//-	
11. Legăturile istorice cu Polonia. Prezentări de referate	-//-	
12. Legăturile istorice cu spațiul nord- și est-slav (Rusia, Ucraina, cazacii). Prezentări de referate	-//-	
13. Nicolae Milescu Spătarul și Dimitrie Cantemir în Rusia. Prezentări de referate	-//-	

Bibliografie:

1. Radu Mârza, Stat, societate, cultură în lumea medievală (Suport de curs pentru învățământul la distanță), 2025.
2. Florin Curta, Apariția slavilor. Istorie și arheologie la Dunărea de Jos în veacurile VI-VII. Târgoviște, Ed. Cetatea de

Scaun, 2006, 412 p.

3. Dennis Deletant, *Slavonic Letters in Moldavia, Wallachia and Transylvania from the Tenth to the Seventeenth Centuries*, în *The Slavonic and East European Review*, vol. LVIII, 1, 1980, p. 1-21.
4. Francis Dvornik, *Slavii în istoria și civilizația europeană*. Traducere de Diana Stanciu. București, ALL Educational, 2001, 664 p.
5. Francis Dvornik, *The Significance of the Mission of Cyril and Methodius*, în *Slavic Review*, 23, no. 2, June 1964, p. 195-211 (.pdf, versiune electronică!).
6. Grigore Nandriș, *The Beginning of Slavonic culture in the Romanian Countries*, în *Slavonic and East European Review*, XXIV, 1946, no. 63, p. 160-171.
7. Dimitri Obolensky, *Un Commonwealth medieval: Bizanțul. Europa de răsărit 500-1453*. București, Ed. Corint, 2002, 524 p.
8. Sorin Paliga, Eugen S. Teodor, *Lingvistica și arheologia slavilor timpurii: o altă vedere de la Dunărea de Jos. Târgoviște, Cetatea de Scaun, 2009, x, 332 p.*
9. Petre P. Panaiteșcu, *Contribuții la istoria culturii românești*. Ediție îngrijită de Silvia Panaiteșcu. Prefață, note și bibliografie de Dan Zamfirescu. București, Ed. Minerva, 1971, 632 p.
10. Serhii Plokhyy, *Porțile Europei. O istorie a Ucrainei*. Traducere de: Smaranda Câmpeanu. Editura TREI, 2018, 432 p.
11. Ion Stanciu, *Slavii timpurii în cercetarea arheologică românească*, în *Ephemeris Napocensis*, XI, 2001, p. 105-141.
12. A.P. Vlasto, *The Entry of the Slavs into Christendom. An Introduction to the Medieval History of the Slavs*. Cambridge, at the University Press, 1970.

8.4. AA

Metode de predare-învățare

Observații

Bibliografie:

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociaților profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Disciplina Stat, societate, cultură în lumea medievală (seminar special) face parte din disciplinele speciale din curricula pentru pregătirea studentului la Istorie. Ea evidențiază raporturile dintre istoria românească, istoria regională (Europa Centrală, de Est și Sud-Est) și istoria europeană, oferind perspective integratoare asupra istoriei naționale și o perspectivă culturală. Seminarul special încurajează dezvoltarea abilităților de comunicare: exprimare liberă, coerență, spirit critic în fața informației, a textului scris, dezvoltarea capacității de argumentare a unor idei.

Această materie, ce include activități de seminar, întrunește toate calitățile în conformitate cu următoarele standarde:

- Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (<http://www.rncis.ro>)
- Clasificarea Ocupațiilor din România (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Evaluare

Tip activitate	10.1. Criterii de evaluare	10.2. Metode de evaluare	10.3. Pondere din nota finală
10.4. AI, SI			
10.5. TC / AA	Participarea activă a studenților la seminar și la activitățile specifice.	Intervenții în timpul cursului	50%
		Colocviu	50%
10.6. Standard minim de performanță Parcurgerea a minim 3 cărți din bibliografie. Minim trei intervenții în discuțiile provocate în timpul seminarului sau pe marginea bibliografiei și a surselor puse în discuție.			

11. Etichete ODT (Obiective de Dezvoltare Durabilă)

Nu se aplică